

Locus Netwerkdag

Workshop Social return: van plicht naar partnerschap

share your talent.
move the world.

Introductie

1. Lectoraat Juridische Aspecten van de Arbeidsmarkt
2. Maatregelen overheid:
  - VN-Verdrag Handicap
  - Participatiewet en Wet Banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten
  - Social return in aanbestedingen
3. Sociale ondernemers
4. Keurmerk
5. Publiek-privaat partnerschap

VN-Verdrag Handicap

Ondertekend door NL op 30 maart 2007; in werking op 24 juni 2016

1. Overheid verplicht te zorgen voor een samenleving waarin **iedereen mee kan doen en keuzevrijheid heeft** (inclusieve samenleving)
2. **Autonomie, gelijkheid en participatie** zijn het uitgangspunt
3. Het VN-verdrag schrijft voor dat mensen met een beperking **betrokken moeten worden bij besluiten** over regelgeving en beleid die hen aangaan

[Bron: Brochure College van de Rechten van de Mens VN Verdrag Handicap](#)

Nederlandse wetgeving: Participatiewet

Doel: iedereen met of zonder beperking aan het werk

Vervangt:

- Wet werk en bijstand (Wwb)
- Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
- Groot deel Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong)

NL wetgeving: Wet Banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten

- 100.000 + 25.000 **extra banen** in 2026 voor mensen met arbeidsbeperking
- Landelijk niet genoeg banen: **quotum** organisatie ≥ 25 werknemers
- Tot nu toe: **bedrijven wel** genoeg banen, **overheid niet** (kijken naar onderzoek)

Social Return

Social Return (SROI) =
voorwaarde in aanbestedingen
tbv het creëren van werk(ervarings)plaatsen
voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Uitgangspunt nieuwe Europese Aanbestedingsrichtlijnen

Het is van belang dat aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven door middel van (overheids- en speciale-sector)opdrachten kunnen bijdragen aan **slimme, duurzame en inclusieve groei**, zoals nagestreefd in de Europa 2020-strategie.

Vorbehoud sociale ondernemingen Aanbestedingswet

Toegestaan om de aanbesteding voor te behouden aan organisaties met $\geq 30\%$ arbeidsbeperkten of 'kansarmen' zoals werklozen, leden van achtergestelde minderheden of andere maatschappelijk gemarginaliseerde groepen:

- **Sociale ondernemingen:** ondernemingen met als hoofddoel: maatschappelijke en professionele integratie of herintegratie van **gehandicapten en kansarmen**

Sociaal ondernemerschap

Keurmerk als voorwaarde toegestaan

Volgens **nieuwe Aanbestedingswet**:

- ✓ Bij werken, leveringen of diensten met specifieke milieu-, sociale of andere kenmerken,
- ✓ Voorschriften omschrijven en vaststellen op basis van **objectief controleerbare criteria**,
- ✓ Volgens een **procedure** waaraan belanghebbenden, zoals overheidsinstanties, consumenten, fabrikanten, distributeurs en milieuorganisaties kunnen deelnemen,
- ✓ Het keurmerk moet toegankelijk en beschikbaar zijn voor alle betrokken partijen.

Keurmerk PSO-Ladder en PSO 30+

PSO = Prestatieladder Socialer Ondernemen

Meetinstrument: hoeveel draagt bedrijf bij aan werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie ('socialer ondernemen')?

PSO-Ladder

Niet alleen: **hoeveelheid** mensen, maar ook eisen aan de **kwaliteit** van de arbeid.

PSO-ladder houdt in dat een bedrijf voldoet aan:

- ✓ **Basisnorm** = meer personen werkzaam in de doelgroep dan bij gemiddeld bij een bedrijf in dezelfde grootteklasse.
- ✓ **Plus kwalitatieve eisen**: de organisatie voldoet aan kwalitatieve eisen mbt passend werk, integratie, functioneren en ontwikkeling en begeleiding.

Treden op de PSO-Ladder

Aspirant status:

Voldoet niet aan kwalitatieve en kwantitatieve eisen. Wel van plan om binnen 1 jaar norm te bepalen. Plan van aanpak. Start uitwerking en implementatie

Trede 1:

Erkenning bedrijf voldoet aan **basisnorm** = meer personen werkzaam in doelgroep dan gemiddeld bij bedrijf in dezelfde grootteklasse.

En aan kwalitatieve eisen = organisatie voldoet aan kwalitatieve eisen mbt Passend werk, integratie, functioneren en ontwikkeling en begeleiding.

Trede 2:

Ruim bovengemiddeld boven basisnorm en kwalitatieve eisen.

Trede 3

Koploper socialer ondernemen en voldoet aan kwalitatieve eisen.

Ander keurmerk of ander bewijsmiddel

Een aanbestedende dienst of speciale-sectorbedrijf dient ook altijd een **ander keurmerk** of, indien de inschrijver een keurmerk niet tijdig kon verkrijgen, een **ander bewijsmiddel** te **aanvaarden** waaruit volgt dat de inschrijver of inschrijving **voldoet aan de eisen**.

Keurmerken

Let op:

- ✓ Verkrijgen van keurmerken kan aanzienlijke **kosten** meebrengen voor ondernemers. Met name voor het midden- en kleinbedrijf.
- ✓ Kan **innovatie belemmeren** als nieuwe, innovatieve oplossingen (nog) niet zijn gecertificeerd.
- ✓ Stel heldere voorwaarden.
- ✓ **Weloverwogen keuze** of het eisen van een keurmerk in het betreffende geval **proportioneel** is.
- ✓ En alleen als **onderliggende keurmerkeisen** betrekking hebben op criteria die **verband houden met voorwerp opdracht**.

Belonen van Social Impact

Nieuwe methodiek voor social impactmeting

- ✓ Eenvoudig en efficiënt social impact tonen
- ✓ Belonen door inkopers (besliscriteria)
- ✓ Gezamenlijk ontwerp: gemeenschappelijke taal

RAAK-MKB project MKB@Work

- ✓ Structurele samenwerking MKB – gemeenten/UWV (uitvoering)
- ✓ Zelfregie over werving, selectie, plaatsing en begeleiding
- ✓ Regelruimte MKB'ers

Wetten en regelingen

- ✓ 1 januari 2015: Participatiewet
- ✓ 1 april 2015: Wet banenafspraak en quotum arbeidsbeperkten
- ✓ 1 januari 2016: Wet harmonisatie instrumenten arbeidsbeperkten
- ✓ 1 januari 2017: Wet vereenvoudiging en stroomlijning loonkostensubsidie
- ✓ 1 januari 2017: Wet verplichten beschut werk en openstellen praktijkroute
- ✓ 1 januari 2017: Wet tegemoetkomingen loondomein
- ✓ Besluit aanwijzing categorieën arbeidsbeperkten en werknemers voor berekening quotumtekort of Besluit register inleenverbanden Quotumwet

Wijzigingen begin 2017

- ✓ Wettelijke verplichting beschut werk;
- ✓ Openstellen praktijkroute als toegang tot doelgroepregister ba;
- ✓ Opnemen (ex-)leerlingen vso en praktijkonderwijs in doelgroepregister zonder beoordeling UWV;
- ✓ Afschaffen herbezettingsvoorwaarde;
- ✓ Uniforme, structurele no-risk polis doelgroep ba;
- ✓ Uniforme premiekorting doelgroep ba;
- ✓ Harmoniseren premiekorting voor mensen met scholingsbelemmeringen;
- ✓ Forfaitaire loonkostensubsidie;
- ✓ Flexibele frequentie loonwaardemeting;
- ✓ Vereenvoudiging berekening loonkostensubsidie;
- ✓ Loonkostensubsidie voor schoolverlaters (vso, praktijkonderwijs en entreeopleiding MBO) die al werken.

Regeldruk wegnemen

Gevoel van regeldruk verdwijnt door vraaggerichte dienstverlening:

1. Eén loket (1 frontoffice)
2. Aandacht belangrijker dan digitale tools
3. Vacature: competenties en taken
4. Creatief zoeken naar mogelijkheden
5. Taal van de ondernemer

Vraaggerichte werkgeversdienstverlening

1. **Structuur** in dienstverlening aan ondernemers van gemeente en UWV
2. Eenmaal binnen: een contactpersoon **met vervanging**
3. **Verwachtingsmanagement**
4. Ondersteuning van ondernemer **houdt niet op** bij de plaatsing
5. Ondernemer als **partner**

Ervaringen van arbeidsgehandicapten met werk

- ❑ Transparantie over handicap
- ❑ Verwachtingsmanagement
- ❑ Geen functies, maar taken
- ❑ Informatievoorziening moet duidelijker
- ❑ Creativiteit

Vertrouwen

Bedankt voor uw aandacht!

Dr.mr. Petra Oden en drs. Monique Beukeveld
Lector Juridische Aspecten van de Arbeidsmarkt
Marian van Os Centrum voor Ondernemerschap

p.a.t.oden@pl.hanze.nl

<https://research.hanze.nl/en/persons/petra-oden>

@PetraOden